

Aportacions de la Unió de Pagesos de Catalunya

Consulta pública prèvia a l'elaboració del Pla Territorial Sectorial per al Desenvolupament de les Energies Renovables a Catalunya (PLATER)

1. Considereu que s'ha descrit adequadament el problema? Hi ha aspectes que no s'han tingut en compte i que haurien de ser valorats per la Generalitat de Catalunya?

En la descripció dels problemes que es pretenen solucionar no s'ha descrit acuradament l'impacte que pot tenir l'ocupació de sòl agrari que es proposa – fins a 79.827 ha per a la instal·lació dels 41,2 GW de potència eòlica i solar fotovoltaica a terra; serien 38.317 ha considerant un valor d'ocupació directa del sòl en el cas de l'eòlica en fase de funcionament de 0,3 hectàrees per MW- per a la sobirania alimentària de Catalunya i per l'impacte directe a les explotacions agràries que perdrien part o tota la seva base agrària amb l'ocupació d'aquesta superfície tan important.

2. Creieu convenient disposar d'un pla territorial que planifiqui el desplegament de les energies renovables sobre el territori a Catalunya com a solució a les problemàtiques detectades?

Es considera convenient disposar del PLATER però no és suficient per a la protecció dels espais agraris. Per a la protecció dels espais agrari s'hauria de disposar per a la seva protecció del Pla territorial sectorial agrari de Catalunya previst al capítol II de la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris.

En el punt 2 dels objectius que es volen assolir, es diu que un dels objectius addicionals que es volen assolir amb el PLATER és *preservar els sòls agraris de major qualitat* mentre que l'objectiu del Pla territorial sectorial agrari té per objectiu preservar els espais d'alt valor agrari que ha d'incloure, entre d'altres aspectes (article 6 de a Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris):

- La identificació dels espais d'alt valor agrari, definits pels plans territorials sectorials, la integritat i la naturalesa dels quals es consideri necessari preservar d'acord amb els valors, les característiques i l'interès general que tinguin per a l'equilibri territorial o per al manteniment i la continuïtat de la producció agrària; el valor social, històric i ecològic; l'emplaçament en zones d'agricultura periurbana o en àrees afectades significativament per grans infraestructures que poden ésser qualificades de sistemes generals, i la funció de creació de mosaic agroforestal per a la prevenció d'incendis forestals.
- La descripció dels principals valors de cadascun dels espais d'alt valor agrari segons els factors que ajuden a caracteritzar els espais agraris:

1r. Factors socioeconòmics: productivitat agrícola, ramadera i forestal; abandonament; model productiu; producció en denominació d'origen (DO) i en indicació geogràfica protegida (IGP) i marques de qualitat; grau d'inversió en infraestructures; grau de diversificació econòmica, i mà d'obra agrària.

2n. Factors ambientals: connectivitat ecològica; grau de biodiversitat; risc de contaminació i degradació dels sòls; estat de conservació dels hàbitats, i espais naturals protegits de Catalunya, especialment els inclosos en l'àmbit d'espais naturals de protecció especial.

3r. Factors territorials: ordenació territorial i urbanística; qualitat del sòl i capacitat agrològica del sòl; connectivitat de l'espai agrari; pressió antròpica; periurbanitat; valors de paisatge, i orografia i climatologia.

Per tant, l'objectiu del Pla territorial sectorial agrari va molt més enllà de la protecció dels sòls agraris de major qualitat.

3. Hi ha altres impactes positius o negatius derivats del marc normatiu vigent que no s'hagin posat de manifest en la documentació adjunta?

Ni en l'annex de la comunicació del Govern ni en el document d'informació de context el document s'esmenta la **Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris** que en el Capítol III estableix que les figures de planejament territorial, com el PLATER, que afecten els espais agraris han d'incorporar en les memòries corresponents, d'una manera total o parcial, una anàlisi d'afectacions agràries que avaluï les afectacions sobre els espais agraris que poden derivar del pla que es vol dur a terme (article 10. 1).

De la informació que ha de contenir l'anàlisi d'afectacions agràries d'acord amb l'article 11 de la Llei 3/2019 cal destacar-ne la següent:

- c) La justificació de la demanda d'espai agrari que es pretén destinar a altres finalitats diferents de les que es determinen en aquesta llei i en la normativa que la desplega.
- d) L'anàlisi comparativa de les diverses alternatives possibles quant a les noves implantacions o els nous usos en l'espai agrari, tenint en compte els factors a què fa referència l'article 6.4.a.
- e) La motivació de les solucions proposades, que s'han d'acreditar des dels punts de vista jurídic i tècnic.
- f) L'anàlisi dels efectes de la planificació o de les actuacions sobre l'activitat agrària de les explotacions de l'entorn de l'actuació que poden veure afectada llur activitat productiva.
- h) L'establiment, si escau, de mesures correctores i compensatòries, que han d'ésser necessàriament dins el mateix àmbit geogràfic.
- i) La justificació, si escau, del fet que no hi ha alternatives possibles a les actuacions previstes a l'espai agrari afectat.

Per tant el PLATER haurà d'incorporar una anàlisi d'afectacions agràries amb el contingut previst a l'article 11 de la Llei 3/2019.

Respecte al marc general que s'inclou en el document d'informació de context, s'esmenta a nivell estatal la **zonificació ambiental per energies renovables** (eòlica i fotovoltaica). Respecte aquesta eina cal destacar que la [Disposició addicional quarta de la Llei 30/2022, de 23 de desembre](#), per la qual es regulen el sistema de gestió de la Política Agrícola Comuna i altres matèries connexes (BOE núm. 308, de 24/12/2022) estableix que el Govern ampliarà aquesta eina i inclourà una **Zonificació agrària per a la implantació d'energies renovables**. Aquesta

zonificació es desenvoluparà, com a mínim, tenint en compte com a **zona de sensibilitat agrària màxima, molt alta o alta, les superfícies següents:**

- a) Els terrenys que formen part de les explotacions agràries prioritàries (Llei 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries, que respon al mandat de l'article 130.1 de la Constitució Espanyola).
- b) Els terrenys de regadiu de promoció privada, que aporten a la seguretat alimentària i a la sostenibilitat agrària a nivell estatal les mateixes característiques que els de promoció pública.
- c) Els terrenys emprats en zones d'agricultura periurbana.
- d) Els terrenys inclosos dins de plans de dejeccions ramaderes, atesa la seva contribució a la lluita contra el canvi climàtic.
- e) Els terrenys que componen mosaics agroforestals per a la prevenció d'incendis forestals.
- f) Els terrenys aptes i/o inscrits per a les figures de protecció alimentària de l'origen, de la identificació geogràfica, del mètode de producció ecològic, integrat o de qualitat, així com per al desenvolupament de races autòctones i varietats locals d'interès agrari i per a l'acreditació de la venda de proximitat.
- g) Els terrenys de connectivitat de l'espai agrari i ecològic.

Per tant, s'han d'incloure aquests criteris en el PLATER.

4. Considereu que hi ha aspectes negatius en el marc normatiu que calgui millorar, en relació als criteris que regeixen la implantació d'energies renovables en el territori?

Les normes que s'han aprovat per facilitar la implementació d'energies renovables -el Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, i el Decret Llei 24/2021, de 26 d'octubre, d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes i participades- regulen l'autorització de les instal·lacions de producció d'energia elèctrica provinent d'energia eòlica i d'energia solar fotovoltaica des de les vessants ambiental, urbanística, paisatgística i energètica, però no des de la vessant de protecció dels espais agraris d'acord amb el previst a la Llei 3/2019, del 17 de juny.

En la tramitació urbanística es requereix un informe del departament competent en agricultura quan l'actuació no està compresa en un pla sectorial agrari, sobre els efectes i les repercussions que l'actuació pot ocasionar al funcionament de l'activitat de les explotacions agràries que en puguin resultar afectades i, quan l'actuació hagi d'estar associada directament a una explotació agrària, sobre la necessitat de l'actuació (previst en l'article 48.1.d) de la Llei d'urbanisme i a l'article 52.1.b) del Decret 64/2014, de 13 de maig, que té caràcter vinculant per a l'òrgan competent per a llur aprovació definitiva en el cas que sigui desfavorable, de conformitat amb el què estableix la disposició addicional cinquena de la Llei 18/2001, de 31 de desembre, d'orientació agrària).

El Decret Llei 16/2019 estableix uns criteris específics per a la implantació de les plantes solars fotovoltaïques en el sentit que, als efectes d'aquest Decret Llei, tenen la consideració de sòls de valor agrològic alt i d'interès agrari elevat els sòls de les classes I, II, III i IV. Per aquestes classes de sòl s'estableixen uns criteris quantitius de la superfície que es pot ocupar per a la implantació

de plantes solars fotovoltaïques a nivell municipal. L'establiment d'aquests criteris confonen respecte l'obligació de compliment a l'establert a la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris.

Tot i que els projectes presenten un document d'anàlisi d'afectacions agràries, els informes que elabora el departament competent en agricultura, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, no fan referència al document d'anàlisi d'afectacions agràries per tal de valorar si l'anàlisi realitzada s'ajusta al contingut establert a l'article 11 de la Llei 3/2019 i, per tant, **no es valora si s'ha fet una anàlisi acurada de les afectacions agràries derivades de l'ocupació d'espai agrari per a la implantació de les plantes solars fotovoltaïques**, és a dir:

- Si s'ha fet una anàlisi comparativa de les diverses alternatives possibles tenint en compte els factors a què fa referència l'article 6.4.a de la Llei 3/2019;
- Si s'ha analitzat i justificat adequadament el fet de que no hi ha alternatives possibles a les actuacions previstes a l'espai agrari afectat;
- Si s'han establert les mesures correctores i compensatòries adequades, dins el mateix àmbit geogràfic, per corregir i compensar les afectacions agràries, en especial la pèrdua de producció agrària que suposa l'ocupació de l'espai agrari.

Per tant, actualment es considera que no es compleix amb la tramitació de l'anàlisi d'afectacions agràries prevista a l'article 12 del Capítol III de la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris ja no disposa de l'informe preceptiu d'anàlisi d'afectacions agràries que hauria d'emetre el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural amb el contingut exposat sinó només els informes d'aquest departament previstos en la tramitació urbanística des projectes.

És necessari, per tant, aclarir que hi ha un **tràmit d'anàlisi d'afectacions agràries establert per la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris** que s'ha de dur a terme correctament per poder fer l'atorgament de l'autorització substantiva en matèria d'energia previst a l'article 18 del Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables.

5. Quins criteris creieu que caldria tenir en compte per al desplegament de les energies renovables en el territori?

Respecte a l'ocupació de les 38.317 ha necessàries per a la instal·lació de l'eòlica terrestre i la fotovoltaïca a terra -segons la previsió de la pàgina 23 del document d'Objectius i propòsits del PLATER de 10 de maig de 2023- i tenint en compte el principi d'aconseguir el màxim nivell de sobirania alimentària cal preservar els espais agraris i establir com a criteri que aquesta superfície s'ha d'assolir prioritant els següents tipus d'espai:

Espais ja alterats per l'activitat humana que, d'acord amb l'article 19.1.b de la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, de canvi climàtic, s'han d'utilitzar per desenvolupar les energies renovables sempre que sigui possible. Entre aquests espais caldria localitzar les superfícies de polígons industrials no ocupats i sense previsió d'ocupació i els sòls urbanitzats delimitats i no delimitats que, en la majoria, que ja suposen una reserva d'ocupació de sòl, majoritàriament agrari. Amb aquest objectiu, el Govern de la Generalitat cal que desqualifiqui com a urbanitzables les previsions de sòl industrial i urbà no desenvolupats i deixar-los, junt als terrenys adjacents als polígons industrials i zones urbanes desenvolupades, com a terrenys aptes, fins a un màxim de 8 hectàrees per municipi, per a la implantació d'energies renovables per part de comunitats d'energies renovables.

Terrenys de poc valor natural i faunístic que cal identificar entre el total de 706.631 ha de superfície forestal de bosquines i 216.310 ha de superfície forestal d'altra vegetació que inclou, entre d'altres tipus de superfície, els herbassars, erms i àrees cremades (segons dades de 2021 de l'Idescat; [Usos del sòl. Comarques i Aran, àmbits i províncies](#)). Caldria localitzar espais adequats en aquesta superfície forestal per a la instal·lació de les energies renovables

Avaluar aquest tipus d'espai per determinar si s'assoleixen les 38.317 ha necessàries per a la instal·lació de l'eòlica terrestre i la fotovoltaica a terra que preveu el PLATER abans de pensar en ocupar espais agraris que cal preservar.

Si no es localitzessin suficients hectàrees el criteri ha de ser **preservar tots els espais agraris que tindrien la qualificació d'espai d'alt valor agrari** d'acord amb els criteris d'identificació dels espais d'alt valor agrari establerts a la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris i els criteris a tenir en compte en les zones de sensibilitat agrària màxima, molt alta o alta establerts a la Disposició addicional quarta de la Llei 30/2022, de 23 de desembre esmentada al punt 3.

Així mateix, com s'ha indicat al punt 3 si es preveu l'ocupació d'espai agrari **el PLATER haurà d'incorporar una anàlisi d'afectacions agràries amb el contingut previst a l'article 11 de la Llei 3/2019**.

6. Cal comptar amb mecanismes participatius del territori en la presa de decisions mitjançant l'habilitació de canals de participació del teixit econòmic i social i de la ciutadania?

Cal comptar amb mecanismes participatius del territori. A l'hora de plantejar l'articulació de la representació sectorial, en el cas dels sectors agrari i forestal, cal tenir en compte el previst a la Llei 17/2014, del 23 de desembre, de representativitat de les organitzacions professionals agràries que determina la representativitat de les organitzacions professionals agràries davant l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic mitjançant un procés electoral que s'ha de celebrar cada cinc anys.

D'acord amb aquesta llei les organitzacions professionals agràries són aquelles que tenen entre llurs finalitats estatutàries la defensa dels interessos generals de l'agricultura, que inclouen les activitats agrícoles, ramaderes i silvícoles i representen les persones físiques que exerceixen activitats econòmiques agrícoles, ramaderes o forestals (com a propietàries, arrendatàries, parceres, cotitulars o per qualsevol altre concepte anàleg reconegut per la llei) i a les jurídiques que, d'acord amb els estatuts, tenen com a objecte l'explotació agrícola, ramadera i forestal i acrediten l'exercici d'aquestes activitats en un mínim del 25% sobre l'activitat total.

Es consideren més representatives, en l'àmbit de Catalunya, les organitzacions professionals agràries, coalicions i agrupacions independents que obtinguin el 15%, com a mínim, del total dels vots vàlids emesos en les eleccions agràries.

Per tant, la representació dels sectors agrari i forestal en els espais de participació que s'estableixin l'han d'exercir les organitzacions professionals agràries més representatives.

7. Creieu que l'enfocament del PLATER plantejat al document adjunt és l'adequat per constituir un pla territorial que sigui un instrument útil i eficient per resoldre les problemàtiques detectades?

Respecte a la preservació dels sòls agraris només serà útil si es deixa de considerar només com a sòls a preservar els de Classe de Capacitat Agrològica I i II i es té en compte el plantejat als punts anteriors. Aquests sòls són agronòmicament els de més qualitat però no són els únics que són d'alt valor agrari ja que els sòls de Classe de Capacitat Agrològica III i IV, o inferiors, són la majoria i cal determinar si són o no d'alt valor agrari.